პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

№ 144 (3374)
26
1967 წ.
ივლისი.
ოთხშაბათი.
ფასი 3 კაპ.

საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Союза спортивных обществ и организаций Грузинской ССР и республиканского Совета профсоюзов

გამოცემის 23-ე წელი

ფოტო თვალით

მოსწავლეთა X სპარტაკიადა

ნ. ასათიანის „ვერცხლი"
ა. მეტრეველმა მოუგო თ. ლეიუსს — 6:2, 12:10

გუშინ...

მოსკოვში, მინსკის გზატკეცილის მე-19 კილომეტრზე სტარტი მიეცა ქალთა გუნდურ რბოლას 20 კმ-ზე. ფავორიტებად ითვლებოდნენ რსფსრ-ს, ესტონეთის, უკრაინის, მოსკოვისა და ლენინგრადის კოლექტივები. ერთიმეორეზე ამთავრებდნენ გუნდები რბოლას და ვერც ერთი მათგანის შედეგი ესტონელთა დროს (29.30,0) ვერ უახლოვდებოდა. მაგრამ აი, ფინიში გადაკვეთა რსფსრ-ს ნაკრებმა. მისი დრო ბევრად სჯობდა ბალტიისპირეთის წარმომადგენელთა შედეგს: მ. ლუკშინამ, ი. ტროფიმოვამ და ვ. სერგეევამ აჩვენეს 29.06,8 და სპარტაკიადის ჩემპიონთა ოქროს მედლებს დაეპატრონენ. აღსანიშნავია, რომ ლუკშინამ ოთხივე სპარტაკიადაში „ოქრო" მოიხვეჭა. სხვადასხვა შეჯიბრებაში მას სულ მოპოვებული აქვს ოქროს 23 მედალი. არც მისი თანაგუნდელები არიან ახალბედები დიდ სპორტში: ტროფიმოვამ ორჯერ მოასწრო ჩემპიონობა, ხოლო სერგეევამ — ერთხელ.

III ადგილზე გავიდნენ უკრაინელი ველოსიპედისტები.

საქართველოს ქალთა გუნდი XII ადგილზეა (31.04,5).

100 კმ-ზე ვაჟთა გუნდურ რბოლაში გაიმარჯვეს რსფსრ-ს სპორტსმენებმა — 2:10.53,2. II ადგილზე გავიდნენ ლენინგრადელები — 2:11.03,6. III-IV ადგილები გაიყვეს ბელორუსიისა და ლიტვის ველოსიპედისტებმა (2:13.14,6). საქართველოს წარმომადგენლები XIII ადგილზე არიან (2:17.17,3).

• • •

გაიმართა წყალბურთელთა პირველი შეხვედრები. აი, შედეგებიც: ბელორუსია — ლატვია 9:1, მოსკოვი — უზბეკეთი 10:4, ლენინგრადი — ყაზახეთი 4:6, საქართველო — ლიტვა 9:3, თურქმენეთი — სომხეთი 7:3.

• • •

ესპადრონისტთა ტურნირის ექვს ფინალისტში საქართველოს 2 წარმომადგენელი იყო: ნ. ასათიანი და მ. სახვაძე. მონრეალის მსოფლიო ჩემპიონატის გმირი მ. რაკიტა (რსფსრ) სახვაძეს შეხვდა. თავიდანვე დაწინაურდა ქართველი სპორტსმენი — 4:3. სახვაძემ მეხუთე, გადამწყვეტი ჩხვლეტაც მიაყენა მსოფლიო ჩემპიონს და გაიმარჯვა. შემდეგ სახვაძემ წააგო უ. მავლიხანოვთან. ეს უკანასკნელი გახდა კიდეც ჩემპიონი. ვერცხლის მედალს დაეუფლა ასათიანი. III ადგილზეა რაკიტა. ჭაბუკებში სპარტაკიადის ჩემპიონი გახდა ს. კოვალიოვი (რსფსრ).

• • •

დიდ ინტერესს იწვევდა ჩოგბურთელთა გუნდური ტურნირი, მაგრამ კოკისპირული წვიმის გამო მოსკოვ — რსფსრ-სა და საქართველო — ესტონეთის შეხვედრების დამთავრება არ მოხერხდა. მოსკოველები უგებენ რუსეთის ფედერაციის წარმომადგენლებს (5:2), ხოლო მეორე მატჩში ანგარიშია 4:4. საყოველთაო ინტერესს იწვევდა ძველი მეტოქეების — ა. მეტრეველისა და თ. ლეიუსის შეხვედრა. გაიმარჯვა ქართველმა ჩოგბურთელმა — 6:2, 12:10.

• • •

საქართველოს მოჭადრაკეები უგებენ ტაჯიკეთის ნაკრებს — 6,5:1,5 (2 პარტია გადადებულია).

• • •

სავალდებულო პროგრამის შემდეგ ტანმოვარჯიშე ვაჟთა შორის დაწინაურდა მ. ვორონინი (მოსკოვი) — 57,0 ქულა. II ადგილზეა ს. დიომიდოვი (უზბეკეთი) — 56,75, III — ვ. ლისიცკი (რსფსრ) — 56,55. გუნდურ ჩათვლაში დაწინაურდნენ მოსკოველები. საქართველოს ნაკრები IV ადგილზეა.

ს უ რ ა თ ზ ე: საქართველოს ჭაბუკ ფეხბურთელთა ნაკრები — მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადის ვერცხლის პრიზიორი.

ფოტო ვ. გალაქტიონოვისა.

მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადაში კარგად იასპარეზა თბილისელმა ტანმოვარჯიშემ როზა ბერიკაშვილმა. მან რამდენიმე საპრიზო ადგილი დაისაკუთრა: ჩემპიონი გახდა ორძელსა და თავისუფალ ვარჯიშში, მრავალჭიდში კი III ადგილი მოიპოვა.

ს უ რ ა თ ზ ე: რ. ბერიკაშვილი დვირზე ვარჯიშის დროს.

ფოტო ვ. გალაქტიონოვისა.

ქუთაისელმა ჭაბუკმა თ. კვანტალიანმა ლენინგრადში მცირეკალიბრიანი პისტოლეტით სროლაში ორ ვარჯიშში სცადა ძალა და ორივეჯერ ისახელა თავი — სილუეტებზე სროლაში სპარტაკიადის ჩემპიონი გახდა, ხოლო მრგვალ სამიზნეებსა და სილუეტებზე შეჯიბრებაში II ადგილი დაიკავა. მანვე მიიღო სპეციალური პრიზი ორი ვარჯიშის ჯამში საუკეთესო შედეგისთვის.

ს უ რ ა თ ზ ე: გამარჯვებულთა კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზეა თ. კვანტალიანი.

ფოტო ვ. გალაქტიონოვისა.

გ უ შ ი ნ...

„ა" კლასი I ჯგუფი

მოსკოვში შედგა მორიგი მატჩი: ერთმანეთს შეხვდნენ ადგილობრივი „სპარტაკი" და „არარატი" (ერევანი).

თამაში დამთავრდა მასპინძელთა გამარჯვებით — 1:0. მე-60 წუთზე ბურთი გაიტანა სპარტაკელმა ოვივიანმა.

„ბ" კლასი IV ზონა

ჩვენი რესპუბლიკის ქალაქებში გაიმართა მორიგი კალენდარული მატჩები, რომელთა შესახებ კორესპონდენტები ტელეფონით გვატყობინებენ...

... ჭიათურიდან

ქობულეთის „მუქურასთან" მატჩი ადგილობრივი „მაღაროელის" უპირატესობით დაიწყო, მაგრამ თანდათანობით ინიციატივა სტუმრების მხარეს გადავიდა. მერე თამაში გათანაბრდა და პირველი ტაიმი ორმხრივ, თუმცა ამაო შეტევებში ამოიწურა.

შესვენების შემდეგ მასპინძლებმა მძლავრად შეუტიეს მეტოქეს და 49-ე წუთზე მარჯვენა ფრთაზე უმეთვალყურეოდ დარჩენილმა პავლიჩოვმა მიიღო სახვაძის მიერ კარგად ჩაწოდებული საჯარიმო, სწრაფად მიუახლოვდა ქობულეთელთა კარს და უძლიერესი დარტყმით გახსნა ანგარიში — 1:0.

მატჩის ბოლომდე სტუმრებმა ერთადერთი რეალური საფრთხე შეუქმნეს მასპინძლებს: პოლტაჩიდიმ ახლოდან შემოტრიალებით დაარტყა კარში, მაგრამ მეკარე უთმელიძემ ლამაზად აიღო ბურთი.

გაიმარჯვა „მაღაროელმა" — 1:0.

თ. შეყილაძე.

... ზუგდიდიდან

„ენგურმა" უმასპინძლა ლერნაგორცის „კაფანს" და პირდაპირ უნდა ითქვას, ვერაფერი მასპინძლობა გაუწია... 25-ე წუთზე აბრალავამ მოატყუა „კაფანის" მცველი, გადააწოდა დარასელიას, ამ უკანასკნელმა ბურთი ალმასიას მიაწოდა და ანგარიშიც გაიხსნა, 30 წუთზე კი ჯოპუამ მეორე ბურთი გაიტანა — 2:0.

შესვენების შემდეგ ინიციატივა კვლავ მასპინძელთა მხარეზეა: „კაფანის" კარში კიდევ 4 ბურთი გავიდა, რომელთა ავტორები არიან ბულია (3) და ალმასია.

ზუგდიდელებმა ამ დღეს შესანიშნავად ითამაშეს და დამსახურებულად გაიმარჯვეს დიდი ანგარიშით — 6:0.

გ. ალშიბაია.

სსრ კავშირის პირველობა

„ა" კლასი II ჯგუფი

გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა 26 ივლისისათვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„ყუბანი" (კრასნოდარი)	22	12	6	4	20—6	30
„დაუგავა" (რიგა)	22	9	10	3	16—6	28
„დინამო" (ლენინგრადი)	22	10	7	5	24—11	27
„დინამო" (კიროვაბადი)	22	10	7	5	21—15	27
„ტრაქტორი" (ვოლგოგრადი)	22	9	7	6	18—12	25
„თერგი" (გროზნო)	22	9	7	6	15—9	25
„სპარტაკი" (გომელი)	22	7	11	4	17—13	25
„რუბინი" (ყაზანი)	22	9	6	7	19—17	24
„ბალტიკა" (კალინინგრადი)	22	9	6	7	16—16	24
„ლოკომოტივი" (თბილისი)	22	10	3	9	21—18	23
„ტექსტილშჩიკი" (ივანოვო)	22	6	11	5	17—16	23
„მეშახტე" (ტყიბული)	22	6	9	7	18—17	21
„სპარტაკი" (ორჯონიკიძე)	22	6	8	8	21—22	20
„სპარტაკი" (ნალჩიკი)	22	6	8	8	15—21	20
„დინამო" (სტავროპოლი)	22	6	7	9	15—27	19
„როსტსელმაში" (როსტოვი)	22	6	6	10	19—23	18
„დინამო" (ტალინი)	22	5	8	9	14—21	18
„ჟალგირისი" (ვილნიუსი)	22	5	7	10	18—19	17
„დინამო" (ბათუმი)	22	3	7	12	15—30	13
„შირაკი" (ლენინაკანი)	22	3	7	12	9—29	13

ეროვნული ბიბლიოთეკა

IV СПАРТАКИАДА НАРОДОВ СССР 1917 1967

სარბიელზე — ტანვარჯიშის დედოფლები

მოსკოვი, 25 ივლისი (ტელეფონით, ჩვენი სპეც. კორ.). გუშინ საიუბილეო სპარტაკიადის ფინალური ასპარეზობის მთავარი მოვლენა ტანმოვარჯიშეთა შეჯიბრება იყო: ლუჟნიკის სპორტის სასახლის ტრიბუნები გულშემატკივრებმა აავსეს. მათი ინტერესი გასაგები გახლდათ: ამ მეტად წარმტაც ტურნირში ხომ ჩვენი ტანვარჯიშის მთავარი თანავარსკვლავედი გამოდის: ნ. კუჩინსკაია, პ. ასტახოვა, ლ. პეტრიკი, ზ. დრუჟინინა, ა. ჯანუყაშვილი, მ. ვორონინი, ს. დიომიდოვი, ვ. ლისიცკი და ბევრი სხვა.

შეჯიბრება ტანმოვარჯიშე ქალებმა გახსნეს. როცა ლიტვის, ყირგიზეთის, ტაჯიკეთის, ესტონეთის, უზბეკეთის, სომხეთის, მოლდავეთისა და თურქმენეთის წარმომადგენლებმა მოაგვარეს თავიანთი „საქმე", ასპარეზობაში ლატვიის, ყაზახეთისა და აზერბაიჯანის სპორტსმენებთან ერთად ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენლებიც ჩაებნენ. თავისუფალი ვარჯიშის შემდეგ ჩვენები დაწინაურდნენ.

განსაკუთრებით კარგად იასპარეზეს საქართველოს ტანმოვარჯიშე ქალთა ლიდერმა ა. ჯანუყაშვილმა და ახალგაზრდა ლ. ლაპისტოვამ, რომლებმაც 9,35 ქულა დაიმსახურეს. დოვლათიანი გამოდგა ორძელზე და დვირზე ასპარეზობა. აქ თავისი მაღალი ოსტატობა კიდევ ერთხელ დაამტკიცა ჯანუყაშვილმა, რომელმაც ერთნაირი შეფასება (9,4) დაიმსახურა. არც მის თანაგუნდელებს შეურცხვენიათ თავი. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ნ. ბაბუნაშვილისა და ლ. ბოგოლიუბოვას გამოსვლა. ეს უკანასკნელი ისე თამამად, ისე აუღელვებლად ვარჯიშობდა, გეგონებოდათ თითისტოლა გოგონა კი არა დიდ ბრძოლებში გამობრძმედილი სპორტსმენია იარაღზეო. საქართველოს გუნდს ლიდერობა ბოლომდე არ გაუშვია ხელიდან: როცა მსაჯთა კოლეგიამ 12 გუნდის ასპარეზობის შედეგები შეაჯამა, ჩვენებს 251,85 ქულა აღმოაჩნდათ, ხოლო უზბეკეთის წარმომადგენლებს (II ადგილი) — 239,8. პირად ჩათვლაში დაწინაურდა ჯანუყაშვილი — 37,25 ქულა.

მაგრამ მთავარი წინ იყო. ბოლო ნაკადში ძალა უნდა ეცადათ ფავორიტებს — მოსკოვის, ლენინგრადის, უკრაინისა და რსფსრ-ს ტანმოვარჯიშეებს. მათთან ერთად ასპარეზობდნენ ბელორუსიის წარმომადგენლები.

ლიდერობის ხელში ჩასაგდებად თავიდანვე ცხარე ბრძოლა გაჩაღდა მოსკოვის, რსფსრ-ს, უკრაინისა და ლენინგრადის კოლექტივებს შორის, თუმცა, ბჯენით ხტომებში ოთხივე გუნდმა შედარებით დაბალი შეფასება მიიღო (მსაჯთა კოლეგია განსაკუთრებით მკაცრად სჯის ბჯენით ხტომებს, რადგან საერთაშორისო სარბიელზე საბჭოთა ქალები სწორედ ამ სახეობაში მოიკოჭლებენ. როგორც ჩანს, ამ გზით აპირებენ მდგომარეობის გამოსწორებას, მაგრამ მარტო ეს უშველის საქმეს?!).

პირველი იარაღის შემდეგ 64,75 ქულით დაწინაურდა რსფსრ-ს კოლექტივი, რომელსაც სათავეში უდგას ზ. დრუჟინინა. II ადგილზე არიან ლენინგრადელები — 64,35, III — საქართველოს სპორტსმენები — 64,0. ორი იარაღის შემდეგ ჩვენების ადგილი სამეულში მოსკოველებმა დაიკავეს, ხოლო საქართველოს ტანმოვარჯიშეებმა IV ადგილზე გადაინაცვლეს, 3 იარაღის შემდეგ კი ლენინგრადელებმაც გაგვისწრეს.

სავალდებულო პროგრამის შემდეგ გუნდურ ჩათვლაში ადგილები ასეთი თანმიმდევრობით განაწილდა: 1. მოსკოვი — 256,9 ქულა, 2. რსფსრ — 255,95, 3. უკრაინა — 254,2, 4. ლენინგრადი — 253,45, 5. საქართველო — 251,85, 6. ბელორუსია — 248,8.

პირად პირველობაში ლიდერობის პრეტენზიას აცხადებდნენ კუჩინსკაია, დრუჟინინა, ასტახოვა, პეტრიკი. ჯანუყაშვილს, როგორ ზემოთ ვწერდით, დაგროვილი ჰქონდა 37,25 ქულა და ამჯერად დაუსწრებელ მეტოქეობას უწევდა უძლიერესებს.

შესანიშნავი იყო კუჩინსკაია თავისუფალ ვარჯიშში და ორძელზე. ორივე სახეობაში მან 9,7 ქულა დაიმსახურა. ასევე შეუდარებელი იყვნენ პეტრიკი, ასტახოვა, დრუჟინინა, მაგრამ ამ უკანასკნელმა ორძელზე ვარჯიშისას მიუტევებელი შეცდომა დაუშვა და დაბალი შეფასება მიიღო, რის გამოც მრავალჭიდის ჯამში VIII ადგილზე გადაინაცვლა.

სავალდებულო ვარჯიშის შემდეგ პირადი ასპარეზობის მონაწილე ქალთა ექვსეული ასეთია: 1. ნ. კუჩინსკაია (ლენინგრადი) — 38,0 ქულა, 2. ლ. პეტრიკი (ბელორუსია) — 37,4, 3. პ. ასტახოვა (უკრაინა) — 37,35, 4. ა. ჯანუყაშვილი (საქართველო) — 37,25, 5-6. ანტონოვა და ხარლოვა (ორივე — მოსკოვი) — 37,15 თვითეულს.

დღეს შეჯიბრებაში ჩაებნენ ტანმოვარჯიშე ვაჟები. საქართველოს სპორტსმენები მოსკოვის, უკრაინის, რსფსრ-ს, ლენინგრადისა და უზბეკეთის გუნდებთან ერთად ასპარეზობდნენ.

მოფარიკავეებმა ორი წრე მოიტოვეს უკან. განვლილმა ეტაპმა შეარჩია 32 საუკეთესო მუშკეტერი, რომლებიც ჩემპიონის ოქროს მედლებისთვის განაგრძობენ ბრძოლას. ესპადრონისტთა პირველი ჩემპიონი დღეს საღამოს გამოვლინდება.

ხვალ დაიწყება ფიზკულტურული კოლექტივების სპარტაკიადა. მოსკოვში თავი მოიყარეს ჩვენი ქვეყნის 66 საწარმოს საუკეთესო ნაკრებმა გუნდებმა, რომელთა შორის არიან „ურალმაშის", რიგის ვეფ-ის, მოსკოვის ლიხაჩოვის სახელობის საავტომობილო ქარხნის, თბილისის სპორტკლუბ „გამარჯვებისა" და სხვათა წარმომადგენლები. როგორც ცნობილია, ეს გუნდები ხუთ სახეობაში იასპარეზებენ.

ზ. ჯაფარიძე,
ნ. გუგუშვილი.

ჭადრაკი კოლექტიური თამაშია

არსებობს ფართოდ გავრცელებული მცდარი აზრი, თითქოს ჭადრაკი უაღრესად ინდივიდუალური თამაში იყოს. ერთი შეხედვით, ეს შეხედულება სადავო არცაა — „თვითეული მარტო თამაშობს", დაფას რომ უზის, თვითეული დამოუკიდებლად დებულობს საპასუხისმგებლო გადაწყვეტილებებს. მაგრამ ჭადრაკშიც არსებობს შეჯიბრებები, სადაც საჭიროა კოლექტიური მომზადება, საჭიროა სხვადასხვა დებიუტის კოლექტიური არჩევა, ტაქტიკური გეგმისა თუ გადადებული პარტიის კოლექტიური ანალიზი. ეს გუნდური შეჯიბრებები გახლავთ.

ასეთ შეჯიბრებებში წარმატება მოაქვს არა მარტო მონაწილეთა ინდივიდუალურ ოსტატობას, რაოდენ მაღალიც უნდა იყოს იგი, არამედ მეგობრობასაც, მთელი გუნდის ერთსულოვნებას, პირადი გატაცების დამორჩილებას საერთო ინტერესებისადმი. ცნობილია შემთხვევები, როცა უფრო სუსტი მოჭადრაკეებით დაკომპლექტებული გუნდი წარმატებას აღწევდა ძლიერ მეტოქეებთან.

რა თქმა უნდა, იდეალურია გუნდი, რომელიც არა მარტო დიდი,- არამედ მეგობარი, ერთი აზრით გამსჭვალული მებრძოლებისგან შედგება. ამის მაგალითია საბჭოთა გუნდის გამოსვლები საჭადრაკო ოლიმპიადებში. საბჭოთა საჭადრაკო სკოლის უპირატესობა ყველაზე მკვეთრად ალბათ სწორედ ოლიმპიადებში, საერთოდ, გუნდურ შეჯიბრებებში გამოჩნდა. საკმარისია გავიხსენოთ, რომ ჰელსინკის 1952 წლის X ოლიმპიადიდან დაწყებული (საბჭოთა დიდოსტატებმა აქ პირველად ითამაშეს), ჩვენი მოჭადრაკეები იმარჯვებდნენ მსოფლიოს ყველა გუნდურ ჩემპიონატში. საბჭოთა გუნდი კიდევ უფრო დიდი წარმატებით იგებდა ევროპის ჩემპიონატებს. ამას დაუმატეთ გამარჯვება მსოფლიოს ქალთა და სტუდენტთა გუნდურ ჩემპიონატებში, წარმატება აშშ-ს, ჩეხოსლოვაკიის, იუგოსლავიისა და სხვა ქვეყნების მოჭადრაკეებთან მატჩებში.

ყველაზე უკეთესი დადასტურება იმ აზრისა, რომ ჭადრაკი არა მარტო ინდივიდუალური, არამედ კოლექტიური თამაშიცაა, საკავშირო გუნდური შეჯიბრებების მუდმივი დაძაბულობა და უშეღავათობა გახლავთ. გუნდური ჩემპიონატი პირველად 1948 წელს გათამაშდა. მას შემდეგ მოკავშირე რესპუბლიკების, მოსკოვისა და ლენინგრადის გუნდების შეჯიბრებები კიდევ რვაჯერ გაიმართა, აქედან ორჯერ — სპარტაკიადის პროგრამით. გამარჯვებულთა გვირგვინები თანაბრად განაწილდა. ჩემპიონობა სამ-სამჯერ მოიპოვეს მოსკოვის, ლენინგრადისა და რსფსრ-ს მოჭადრაკეებმა.

საინტერესოა, რომ ერთობ ძლიერი შემადგენლობის მიუხედავად, მოსკოვის გუნდმა ვერ შეძლო უპირატესობის მოპოვება მთავარ მეტოქეებთან ბრძოლაში. ბოლო წლებში უძლიერესთა პაექრობაში ჩაებნენ უკრაინისა და ბელორუსიის გუნდებიც. სსრ კავშირის ხალხთა II სპარტაკიადაში უკრაინელმა მოჭადრაკეებმა III ადგილი დაიკავეს. ასეთივე წარმატებას მიაღწიეს III სპარტაკიადაში ბელორუსიის წარმომადგენლებმა.

ბოლო სპარტაკიადაში რსფსრ-ს მოჭადრაკეებმა I ადგილი დაიკავეს — 30 ქულა მოაგროვეს 50 შესაძლებლიდან. მათ მხოლოდ ნახევარი ქულით გაუსწრეს მოსკოვის გუნდს. ეს ცხადად მეტყველებს, თუ რამდენად თანაბარი და, აქედან გამომდინარე, რამდენად დაძაბული იყო ბრძოლა.

სხვათა შორის, რსფსრ-ს მოჭადრაკეთა წარმატებამ კიდევ ერთხელ დაადასტურა, რომ გუნდურ შეჯიბრებებში დიდ როლს თამაშობს ერთსულოვნება, ნებისყოფა. ეჭვი არ არის, რომ მოსკოვის გუნდი უფრო შთამბეჭდავი შემადგენლობისა იყო, ვიდრე რსფსრ-ს კოლექტივი, მაგრამ ეს უკანასკნელი შესანიშნავად მოემზადა ტურნირისთვის, დიდი აღმავლობით თამაშობდა და სავსებით დაიმსახურა ტრიუმფი.

23 ივლისს მოსკოვის პიონერთა სასახლეში დაიწყო მოჭადრაკეთა გუნდური შეჯიბრება, რომელიც სსრ კავშირის ხალხთა IV საიუბილეო სპარტაკიადის პროგრამაში შედის. განსაკუთრებული ერუდიცია არაა საჭირო საიმისოდ, რომ ეს შეჯიბრებები წლევანდელი წლის უდიდეს საჭადრაკო მოვლენად მიიჩნიო. მით უმეტეს, რომ წლეულს გაიმართა სსრ კავშირის პირადი პირველობა და მოსკოვის დიდოსტატთა საერთაშორისო ტურნირი.

საკმარისია ითქვას, რომ მოსკოვის ტურნირის მონაწილე 9 ცნობილ საბჭოთა დიდოსტატს — მსოფლიოს ჩემპიონს ტ. პეტროსიანს, ექს-ჩემპიონებს — ვ. სმისლოვსა და მ. ტალს, აგრეთვე, დ. ბრონშტეინს, ე. გელერს, ა. გიპსლისს, პ. კერესს, ბ. სპასკისა და ლ. შტეინს მიემატნენ მსოფლიოს ექს-ჩემპიონი მ. ბოტვინიკი, დიდოსტატები ი. ბოლესლავსკი, ვ. კორჩნოი, ლ. პოლუგაევსკი, მ. ტაიმანოვი, რ. ხოლმოვი და სხვ. ქალთა დაფებზე თამაშობენ ნ. გაფრინდაშვილი, სსრ კავშირის ჩემპიონი ნ. ალექსანდრია, ა. კუშნირი, ვ. კოზლოვსკაია, ტ. ზატულოვსკაია, ე. კისლოვა და სხვ.

გუნდში შედის 6 ვაჟი (ერთი სათადარიგო), 2 ქალი, ჭაბუკი და გოგონა (20 წლამდე). შეჯიბრებები ჯერ სამ წინასწარ ჯგუფში მიმდინარეობს, შემდეგ კი შეიქმნება ამდენივე ფინალური ჯგუფი. სპარტაკიადაში გამარჯვებულს გამოავლენს მთავარი ფინალური ჯგუფი, რომელშიც შევა წინასწარ ჯგუფებში 2-2 გამარჯვებული.

— ეჭვი არაა, — ხაზგასმით აღნიშნა ტას-ის კორესპონდენტთან საუბარში ტურნირის მთავარმა მსაჯმა, ოსტატმა ლ. აბრამოვმა, — ამჯერად განსაკუთრებით დაძაბული გუნდური შეხვედრების მოწმენი ვიქნებით. მოსკოვის გუნდი სხვა კოლექტივებს სჯობს შემადგენლობით (გუნდში თამაშობენ პეტროსიანი, ბოტვინიკი, სმისლოვი, ბრონშტეინი, ხოლმოვი და სხვა ძლიერი მოჭადრაკეები), მაგრამ გამარჯვება მას მაინც არა აქვს განაღდებული — რსფსრ-ს, უკრაინის და ლენინგრადის გუნდები ასეთ შეჯიბრებებში მეტისმეტად მეგობრულად და შეუპოვრად თამაშობენ. ჩემი აზრით, ისინი არა მარტო საპრიზო ადგილებისთვის, არამედ ჩემპიონთა ოქროს მედლებისთვისაც შეძლებენ ბრძოლას.

ვ. ვასილიევი.

ფოტო თვალით

მოსკოვის თითქმის ყველა სპორტული ბაზა სპარტაკიადის მონაწილეთა განკარგულებაშია. ასპარეზობა გაჩაღდა უნივერსიტეტის დარბაზებში და ცენტრალურ იპოდრომზე, ლუჟნიკის ყველა სარბიელზე... ზედა სურათი უნივერსიტეტის დარბაზშია გადაღებული იმ დროს, როცა ბრძოლაში ჩაებნენ ესპადრონისტები. მარჯვენა ქვედა სურათზე აღბეჭდილია მოჭადრაკეთა I ტურის მომენტი. დაფებს უსხედან საქართველოსა და უზბეკეთის მოჭადრაკენი: წინა პლანზე — ნ. ალექსანდრია (მარცხნივ) და ლ. გოლდმანი. უკან მოჩანს ე. კაკაბაძე, ხოლო უფრო უკან — ვ. ბორისენკო, რომლის მეტოქეც იმ დღეს მსოფლიო ჩემპიონი ნ. გაფრინდაშვილი გახლდათ. მარცხენა სურათზე: საქართველოს ცხენოსანთა გუნდის წევრი ლ. გოგოლაძე „გახსნის პრიზზე" ასპარეზობისას.

ფოტო მ. ზარგარიანისა.
(ჩვენი სპეც. კორ.).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გეგმა და შესრულება

საქართველოს სსრ სპორტსაზოგადოებებსა და უწყებებში მეთ ნიშნოსნებისა და სპორტსმენ-თანრიგოსანთა მომზადების შესახებ (15 ივლისისათვის)

საზოგადოებები და უწყებები	მეთ ნიშნოსნები		II, III, მოზარდთა თანრიგები		I თანრიგი		ოსტატობის კანდიდატები		სპორტის ოსტატები		საერთაშორისო ოსტატები		ოსტატები ეროვნულ სახეობებში	
	გეგმა	შესრულება	გეგმა	შესრულება	გეგმა	შესრულება	გეგმა	შესრულება	გეგმა	შესრულება	გეგმა	შესრულება	გეგმა	შესრულება
1. „ბურევესტნიკი“	—	—	4100	1853	410	226	—	22	45	7	4	1	—	3
2. „განთიადი“	14600	6742	14800	11494	250	384	—	23	22	16	1	1	—	2
3. „დინამო“	—	843	7700	3564	402	129	—	21	31	13	7	3	—	—
4. არმიელთა სპორტკლუბი	—	—	—	—	—	—	—	4	25	8	1	—	—	—
5. განათლების სამინისტრო	—	—	—	—	—	—	—	2	4	1	—	—	—	1
6. „ვოდნიკი“	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
7. „კოლმეურნე“	28000	16290	16000	10014	210	218	—	6	21	1	1	—	—	20
8. „ლოკომოტივი“	1800	1000	3100	2920	120	114	—	8	12	—	—	—	—	—
9. „სპარტაკი“	11695	6891	13600	8181	210	138	—	5	21	4	1	—	—	4
10. „შრომითი რეზერვები“	6300	3245	10100	5886	120	22	—	—	3	2	—	—	—	—
სულ რესპუბლიკაში:	62395	35011	69400	43912	1722	1231	—	91	185	52	15	5	—	30

№ 1 სენსაცია

მოჭადრაკეთა შეჯიბრების მეორე ტურში ნამდვილი სენსაცია იყო მსოფლიო ჩემპიონის, დიდოსტატ ტ. პეტროსიანის მოულოდნელი მარცხი ახალგაზრდა ოსტატ ა. კუდრიაშოვთან. თურქმენეთისა და მოსკოვის გუნდების შეხვედრაში პირველ დაფას ეს ორი სხვადასხვა ტიტულის მოჭადრაკე მიუჯდა. პეტროსიანმა (შავებით) ფრანგული დაცვა გამოიყენა და მალე მეტოქე იძულა დაცვაზე ეფიქრა, რასაც კუდრიაშოვმა წარმატებით გაართვა თავი და შემხვედრი მუქარა შექმნა. ძლიერ ცაიტნოტში მსოფლიო ჩემპიონმა ვერ შეამჩნია ლაზიერის დაკარგვა და დანებების ნიშნად საათი გააჩერა. ეს კუდრიაშოვის მეორე დიდი გამარჯვებაა. I ტურში მან დაამარცხა ბაქოელი საერთაშორისო ოსტატი ვ. ბაგიროვი.

II ტურის შეხვედრათა ტექნიკური შედეგები ასეთია:

I ჯგუფი: საქართველო — აზერბაიჯანი 6:4, უზბეკეთი — ტაჯიკეთი 8:2, მოსკოვი — თურქმენეთი 7,5:2,5.

II ჯგუფი: უკრაინა — ყირგიზეთი 6:3 (1 პარტია გადადებულია), ბელორუსია — მოლდავეთი 6:3 (1), ლატვია — ყაზახეთი 4,5:4,5 (1).

III ჯგუფი: ლენინგრადი — რსფსრ 4,5:3,5 (2), სომხეთი — ესტონეთი 4,5:3,5 (2).

2 ტურის შემდეგ გუნდურ ჩათვლაში ლიდერობენ: I ჯგუფში — მოსკოვი — 16,5 ქულა (20-დან), II ჯგუფში — ბელორუსია — 14,5 (1 გადადებული პარტია), III ჯგუფში — ლენინგრადი— 11 (2).

ჩემპიონთა თანავარსკვლავედი

„ვარსკვლავეთის ტურნირი“ შეიძლება ეწოდოს ჩვენი უძლიერესი მოფარიკავეების გამოსვლებს სპარტაკიადაში. ყოველგვარი რანგის ჩემპიონატს შემურდებოდა ასეთი გამოჩენილი მუშკეტერების თავყრილობა. 3 აგვისტომდე მოსკოვის უნივერსიტეტის სპორტდარბაზის 12 საბრძოლო ბილიკზე მაყურებლები იხილავენ 30-მდე მოფარიკავეს, რომლებსაც პირად თუ გუნდურ შეჯიბრებებში მოპოვებული აქვთ მსოფლიო ჩემპიონებისა თუ ოლიმპიური ოქროს მედლები. მონრეალის გმირები, რომლებმაც მსოფლიოს ბოლო ჩემპიონატში პრიზების სარეკორდო მოსავალი მოიმკეს, რა თქმა უნდა, აგრეთვე გამოვლენ სარბიელზე. მსოფლიოს ორგზის ჩემპიონმა ა. ზაბელინამ თქვა, რომ სპარტაკიადაში გამარჯვება არანაკლებ სირთულეს წარმოადგენს, ვიდრე კანადის ტურნირში წარმატების მოპოვება. იგი სათავეში უდგას მოსკოვის ქალთა გუნდს, რომლის შემადგენლობაში ბოლო წლების 4 მსოფლიო ჩემპიონი გამოდის.

ტურნირი გახსნეს ესპადრონისტებმა. ჯგუფებში ჩატარებულმა შეჯიბრებებმა უსენსაციოდ ჩაიარა: მსოფლიო ჩემპიონმა მ. რაკიტამ და მისმა „ნაკრებელმა“ მეგობრებმა წარმატებით გაიარეს პირველი „დაბრკოლებანი“.

შვილმა აჯობა

რუსეთის ფედერაციის ცხენოსნებიდან მხოლოდ გენადი სამოსედენკომ შეძლო „წმინდად“ გადაელახა „სსრ კავშირის“ თასზე ასპარეზობის ყველა დაბრკოლება. ეს მან გააკეთა მეორე გიტში, პირველში კი მხოლოდ 4 საჯარიმო ქულა მიიღო და ამ შედეგით მოიპოვა გამარჯვება.

მარშრუტი ძალიან რთული იყო — 13 წინაღობა (16 ნახტომი), 130-160 სმ სიმაღლისა. საკმარისია ითქვას, რომ სხვა ჩვენმა საუკეთესო ცხენოსნებმა (შედარებით გამოუცდელებზე რომ აღარაფერი ვთქვათ), საკმაო საჯარიმო ქულები დააგროვეს. გენადი კი პირველად მონაწილეობს ხალხთა სპარტაკიადაში და ეს პირველი დიდი ოქროს მედალია მისი.

სსრ კავშირისა და სპარტაკიადის ახალი ჩემპიონი 25 წლისაა. იგი 14 წლისა იყო „უროჟაის“ მოსკოვის საცხენოსნო-სპორტულ სკოლაში რომ დაიწყო ვარჯიში. დაიწყო ჯგუფში, სადაც მამამ, პროფესიით ზეინკალმა და ცხენოსნობის მოყვარულმა მიაბარა. ეს უკანასკნელი ახლაც არ ღალატობს თავის გატაცებას, მაგრამ შვილმა მაინც აჯობა მამას.

ტექნიკური შედეგები

დაბრკოლებათა გადალახვა.

სსრ კავშირის თასი

1. გ. სამოსედენკო (რსფსრ) — 4 საჯარიმო ქულა
2. ვ. კარტავსკი (რსფსრ) — 12
3. ი. სემიონოვი (უკრაინა) — 24
4. ვ. კონკოვი (მოსკოვი) — 25
5. ვ. დურკოტი (უკრაინა) — 28
6. ვ. კაკუშკინი (მოლდავეთი) — 28

(დურკოტმა და კაკუშკინმა V-VI ადგილები დამატებით გაითამაშეს ერთმანეთში).

მდგომარეობა 25 ივლისისათვის

1. მოსკოვი — 385 ქულა
2. რსფსრ — 375
3. უკრაინა — 366
4. ლენინგრადი — 288,5
5. ლიტვა — 267,5
6. საქართველო — 261
7. ბელორუსია — 260
8. ყაზახეთი — 253
9. ესტონეთი — 239,5
10. ლატვია — 237
11. აზერბაიჯანი — 220
12. უზბეკეთი — 213
13. მოლდავეთი — 148
14. სომხეთი — 139,5
15. ყირგიზეთი — 123
16. ტაჯიკეთი — 87
17. თურქმენეთი — 83

ტაბლოში შეტანილია საბაიდარო ნიჩბოსნობასა და კანოეში, კალათბურთში, ფრენბურთსა და აკადემიურ ნიჩბოსნობაში გუნდების მიერ მოპოვებული შედეგები, აგრეთვე, მოხვეჭილი ქულები იმ სახეობებში, რომლებშიც ტურნირი გრძელდება (ტანვარჯიშში, ცხენოსნობაში, აფროსნობაში, თანამედროვე ხუთჭიდში, ჩოგბურთსა და ველორბოლებში).

სპარტაკიადის კალეიდოსკოპი

✦ ფრენბურთის საუკეთესო მცოდნე — ფეხბურთელი

ფრენბურთელთა ტურნირის საბოლოო შედეგები ყველაზე ზუსტად იწინასწარმეტყველა მოსკოვის ქარხანა „რადიოხელსაწყოს“ IV თანრიგის ზეინკალმა ა. ნოვიკოვმა. მას სპორტული თანრიგიც აქვს — III, მაგრამ... ფეხბურთში.

„ფრენბურთის საუკეთესო მცოდნეს“ სპორტსმენებმა ორი ბურთი გადასცეს ჯილდოდ.

— ჩემპიონთა ავტოგრაფებით დამშვენებულ ბურთს სპარტაკიადის სახსოვრად შევინახავ, — თქვა ნოვიკოვმა. — მეორეს კი საქმეს გავუჩენ — ფრენბურთს ვითამაშებ.

✦ მოგვარეები, მოგვარეები

სსრ კავშირის ხალხთა სპარტაკიადის მონაწილე აზერბაიჯანის დელეგაციის შემადგენლობაში ხუთი აგაევია — 3 ფრენბურთელი და 2 მოჭიდავე. ისინი ნათესავები არ არიან ერთმანეთისა. ნატაშა და გენადი შჩეტინკინებს კი მხოლოდ ის „ანათესავებთ“, რომ ორივე რესპუბლიკური სპარტაკიადის ჩემპიონია. ნატაშამ ტანვარჯიშში მოიპოვა პირველობა, გენადიმ — ცურვაში.

ხომ იშვიათი გვარია კრესტინი, მაგრამ აზერბაიჯანის გუნდს ორი წევრი ჰყავს ამ გვარისა — მოცურავე და ტანმოვარჯიშე. ნათესავები არც ესენი გამოდგნენ.

გამონაკლისი: აზერბაიჯანის დელეგაციის შემადგენლობაში არიან დები — ტანმოვარჯიშეები ადელია და რუმია ენიკეევები, მოფარიკავე ძმები სტრაშკინები. ორივე ძმა სტუდენტია, სპორტის ოსტატი. ერთი ქვეყნის ოლიმპიური ნაკრების კანდიდატია, მეორე— ახალგაზრდული ნაკრებისა.

✦ ორგზის ფინიში

სიმფეროპოლის სტადიონი „ავანგარდი“ მხიარულად ესალმება ველოსიპედისტს, რომელიც პირველი გამოჩნდა წიდოვან ბილიკზე. ქალიშვილები თაიგულებით მიეშურებიან მისკენ მსაჯები კი დაბნეული დგანან. ოლავი ულმი საკმაოდ ჩამორჩა მთავარ ჯგუფს, ახლა პირველი როგორღა აღმოჩნდა ფინიშთან?

თურმე ნუ იტყვით, ალუშტის გზატკეცილს, სადაც საკავშირო მრავალდღიანი ველორბოლის დასკვნითი ეტაპი ტარდებოდა, ქალაქის მისადგომებთან განშტოება აქვს. ულმი მარტო მოდიოდა, ასფალტზე დახატულ ისარს ყურადღება არ მიაქცია და ნაცნობი მოკლე გზით მოაშურა სტადიონს. პირველი ფინიშის შემდეგ იგი იძულებული შეიქნა გზის გასაყართან დაბრუნებულიყო და თავიდან ჩაბმულიყო შეჯიბრებაში...

ჩაფხუტით, თუ უჩაფხუტოდ?

ეს სურათი ჟურნალ „ცაიტ იმ ბილდს“ (გდრ) შემთხვევით როდი გამოუქვეყნებია. ამ ბოლო ხანებში პროფესიულ კრივში მკვეთრად იმატა სპორტსმენთა მიერ მიღებული ტრავმების რაოდენობამ. გაზეთები ყოველ წელიწადს იტყობინებიან 10-15 მოკრივეზე, რომლებიც დაიღუპნენ ევროპის, ამერიკის, აფრიკისა და აზიის პროფესიულ რინგებზე. იშვიათი არაა მოკრივეთა ტრავმები სამოყვარულო კრივშიც.

როგორ ავირიდოთ თავიდან ტრავმები? მოყვარულ მოკრივეთა შორის უკვე კარგა ხანია წამოყენებულია საკითხი სპორტსმენთა უკეთეს ტექნიკურ მომზადებაზე. რასაკვირველია, ამას გარკვეული შედეგები მოაქვს.

კი მაგრამ პროფესიულ კრივში? იქ ხომ მეტი „ნიადაგია“ სერიოზული ტრავმებისთვის: ჯერ ერთი, ბრძოლის უფრო ხანგრძლიობის და, მეორეც, ნაკლებად მძიმე ხელთათმანების გამო. ცნობილია, რომ წვრთნის დროს მოკრივეები რეზინის სპეციალურ ჩაფხუტებს იკეთებენ სერიოზულ დაზიანებათაგან თავის დასაცავად. ცნობილია, აგრეთვე, რომ ეს ჩაფხუტები მოკრივეს იცავენ და ამავე დროს ხელს არ უშლიან ბრძოლის მსვლელობას.

ამგვარი ჩაფხუტების გამოყენებას არა მარტო წვრთნისას, არამედ ოფიციალურ ბრძოლებშიც ემხრობა მრავალი პროფესიონალი, მათ შორის, ცნობილი ამერიკელი მოკრივე ფლოიდ პატერსონი.

„წვრთნის დროს ნაკლები შანსია მიიღო ტრავმა, ვინაიდან იქ ვიყენებთ 12-14-უნციან ხელთათმანებს და, გარდა ამისა, პარტნიორები სრული ძალით არ მუშაობენ. რატომაა, რომ ჰოკეის მეკარეს შეუძლია გაიკეთოს ჩაფხუტი, მოკრივეს კი არა? მას არავითარი გარანტია არა აქვს ტრავმის თავიდან ასაცილებლად“, — ამბობს ფ. პატერსონი.

ამ იდეის მოწინააღმდეგენი ამტკიცებენ, რომ ჩაფხუტი ხელს უშლის მოკრივეს ორიენტირებაში და ზღუდავს მის მოძრაობებს.

მოკრივეთა მიერ ჩაფხუტების გამოყენების საკითხი ჯერჯერობით ღიადაა დარჩენილი.

გვესაუბრებიან გამარჯვებულები

მოფარიკავეთა არც ერთი მსოფლიო ჩემპიონატი არ დამთავრებულა ერთი გუნდის ასეთი ტრიუმფით. მონრეალში საბჭოთა სპორტსმენებმა ჩემპიონობა მოიპოვეს თითქმის ყველა სახეობაში. ამას გარდა, მათ დაისაკუთრეს ოქროს მედლები ორ გუნდურ ტურნირში (რაპირა — ქალები და ვაჟები). ეროვნებათა დიდი პრიზი, რომელიც საბჭოთა მოფარიკავეების ტრადიციულ ჯილდოდ იქცა, ახლა ოქროს მედლებით დახუნძლული დაბრუნდა მოსკოვში (რვიდან 6 მედალი).

ათი წლის წინ დაახლოებით ამგვარი ზეიმი ჰქონდა უნგრეთის ნაკრებს, რომელმაც 5 უმაღლესი ჯილდო მოიპოვა. მისი მიღწევის გამეორება თითქმის შეუძლებელი ჩანდა, მაგრამ სსრ კავშირის სპორტსმენებმა არათუ შეუძლებელი შეძლეს (სხვათა შორის, უნგრელების მიღწევა მათ ჯერ კიდევ შარშან გაიმეორეს, მოსკოვის მსოფლიო ჩემპიონატში), არამედ მეტ წარმატებასაც მიაღწიეს და ჭეშმარიტად საოცარი რეკორდი დაამყარეს.

მაშ ასე. მონრეალის ტურნირის შემდეგ მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულს დაეპატრონენ საბჭოთა მოფარიკავეები ა. ზაბელინა და ვ. პუტიატინი (რაპირა), მ რაკიტა (ესპადრონი) და ა. ნიკანჩიკოვი (დაშნა). სსრ კავშირის ნაკრებმა, რომელიც კარგა ხანია ითვლებოდა თანამედროვე ფარიკაობის ლიდერად, ახლა კიდევ უფრო განამტკიცა თავისი ავტორიტეტი საერთაშორისო სარბიელზე.

რა შეიძლება ითქვას მსოფლიოს ახალი ჩემპიონების შესახებ, რას ფიქრობენ ისინი განვლილ ტურნირზე, მეტოქეებზე, რომლებსაც საფარიკაო ბილიკებზე ხვდებოდნენ?

პირველი ოქრო მონრეალში რაპირისტმა პუტიატინმა დაისაკუთრა. ორი წლის უკან იგი პირველად მონაწილეობდა მსოფლიო პირველობაში, რომელიც პარიზში ტარდებოდა, და უკვე მაშინ მიიქცია ყურადღება. ყველასთვის უცნობმა სპორტსმენმა ბევრი სახელგანთქმული ოსტატი ჩამოიტოვა და IV ადგილი დაიკავა. შარშან მან კიდევ ერთი საფეხურით მაღლა აიწია და მოსკოვში ბრინჯაოს მედალი დაისაკუთრა. მონრეალში 26 წლის კიეველმა ბრწყინვალედ განვლო მთელი ტურნირი და პირველად მოიპოვა უმაღლესი ტიტული. პუტიატინმა ღირსეულად გააგრძელა ტრადიცია თავისი ამხანაგებისა. რომლებიც ამ ბოლო 8 წელიწადში ერთხელაც არ დაბრუნებულან მსოფლიო ჩემპიონატებიდან ხელმოცარული—მუდამ ოქროს მედლები ჩამოჰქონდათ.

აი, რა მითხრა ვიქტორ პუტიატინმა, გამარჯვება რომ მივულოცე:

— არ მეგონა, თუ მონრეალში პირველი ვიქნებოდი. ტურნირამდე თავს კარგად ვერ ვგრძნობდი. საბრძოლო ფორმაში თითქმის სტარტის წინ ჩავდექი, მაგრამ ასპარეზობაში დიდი მონდომებით ჩავები. რა თქმა უნდა, ყველა მეტოქე ძალიან საშიში იყო, მაგრამ ერთი მათგანი მაინც გამოირჩეოდა. ეს გახლდათ უნგრელი ჟენე კამუტი. მე და ის ჯერ კიდევ შარშან ვეცილებოდით ერთმანეთს საპრიზო ადგილს. მაშინ გამარჯვება მე მხვდა. ახლა ჩვენს ორთაბრძოლაზე იყო დამოკიდებული ჩემპიონის ტიტულის ბედი. მე კვლავ გავიმარჯვე. უნგრელმა ვერცხლის მედალი მიიღო.

საფინალო ექვსეულში ჩემთან ერთად იბრძოდა სამი საბჭოთა რაპირისტი — მსოფლიოს შარშანდელი ჩემპიონი გ. სვეშნიკოვი, მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი მოფარიკავე მ. მიდლერი და დებიუტანტი ლ. რომანოვი. მათთან ერთად თავს უშიშრად ვგრძნობდი.

მინდა ორიოდე სიტყვით ვახსენო ერთ-ერთი დებიუტანტი, ახალგაზრდა ფრანგი მოფარიკავე ბერნარ ტალვარი. მან საფარიკაო ბილიკზე შეცვალა თავისი სახელგანთქმული წინამორბედები და ღირსეულად დაამთავრა ბრძოლა — ბრინჯაოს მედალი დაისაკუთრა. ტალვარმა ჩამოიტოვა ისეთი ცნობილი ოსტატები, როგორიც არიან ოლიმპიური ჩემპიონი ე. ფრანკე და მსოფლიოს ექს-ჩემპიონი, პოლონელი რ. პარულსკი, ფრანგი დ. რევენიუ და სხვები.

საბჭოთა გუნდს ოქროს მეორე მედალი მოუპოვა მარკ რაკიტამ, რომელმაც ესპადრონისტთა ტურნირი მოიგო. მანამდე რაკიტა გუნდური ტიპის მოფარიკავედ მიაჩნდათ. წლეულს 28 წლის ესპადრონისტმა რამდენიმე დიდ საერთაშორისო ასპარეზობაში მოიგო პირადი შეჯიბრება, მაგრამ რატომღაც ეს შეუმჩნეველი დარჩა. მონრეალის ჩემპიონატის წინ რაკიტა ბევრს როდი მიაჩნდა გამარჯვების პრეტენდენტად. იგი კი ბრწყინვალედ ფარიკაობდა. რაკიტამ ორი დღის მანძილზე დაუმარცხებლად იბრძოლა და ამით თავისებური მსოფლიო რეკორდი დაამყარა.

— ამ წარმატებას, — ამბობს ახალი ჩემპიონი, — პირველ ყოვლისა, მწვრთნელ ტიშლერს უნდა ვუმადლოდე. 1955 წელს პირველად მოვხვდი საკავშირო პირველობის ფინალში და მაშინ მომეცა ბედნიერი შესაძლებლობა, რომ ტიშლერის ფარიკაობა მენახა. მალე იგი ჩემი მწვრთნელი გახდა და შეძლო გადმოეცა მთელი თავისი ტაქტიკური ოსტატობა, ბრძოლის დროს აზროვნების უნარი. სწორედ ამ თვისებების წყალობით მივაღწიე ესოდენ დიდ წარმატებას. ჩემთან ერთად ფინალში მოხვდა ჩემი ორი ამხანაგი — უმარ მავლიხანოვი და პირველობის დებიუტანტი, ახალგაზრდა ვლადიმერ ნაზლიმოვი. ამ უკანასკნელმა ძალიან მნიშვნელოვანი გამარჯვება მოიპოვა გუნდურ ტურნირში, რამაც ჩემპიონის ტიტული მოუტანა ჩვენს ნაკრებს. შეიძლება ითქვას, რომ სწორედ ნაზლიმოვის წარმატება იყო მონრეალის ჩემპიონატის ერთ-ერთი მთავარი სენსაცია. მერწმუნეთ, საფარიკაო სამყარო კიდევ გაიგონებს ამ სახელს.

ფინალში ჩემთვის ყველაზე ძნელი იყო ბრძოლა მსოფლიოს შარშანდელ ჩემპიონთან, პოლონელ ეჟი პავლოვსკისთან. ჩვენ შესანიშნავად ვიცნობთ ერთმანეთს და ამიტომ შეხვედრა თავიდანვე დაძაბულად წარიმართა. სწორედ ამ ბრძოლით მოვიპოვე ოქროს მედალი. პავლოვსკი ვერცხლის პრიზიორია.

მსოფლიოს მესამე ჩემპიონზე — ალექსანდრა ზაბელინაზე მთელი მოთხრობა დაიწერებოდა. ამ 10 წლის წინ მან საბჭოთა ფარიკაობის ისტორიაში პირველმა მოიპოვა მსოფლიო ჩემპიონის ოქროს მედალი. მაშინ ალექსანდრა 20 წლისა გახლდათ და ბრწყინვალე ოსტატობით აოცებდა მაყურებელს. შემდეგ იგი სსრ კავშირის ნაკრების უცვლელი წევრი იყო და ბევრჯერ მოიპოვა ოქროს მედალი გუნდურ ტურნირში. მხოლოდ ტოკიოს ოლიმპიადაში არ მიუღია მონაწილეობა — ჩვილი ჰყავდა. ერთი წლის შემდეგ ზაბელინა კვლავ გამოვიდა საფარიკაო ბილიკზე. მოსკოვს გამართულ პირველობაში კი მსოფლიოს ვიცე-ჩემპიონი გახდა. და აი, ზუსტად 10 წლის თავზე ზაბელინამ — მოსკოვის ისტორიულ-საარქივო ინსტიტუტის სტუდენტმა — კვლავ დაისაკუთრა უძლიერესის სახელი. ამ წარმატებაში დიდი წვლილი მიუძღვის მრავალი მსოფლიო ჩემპიონის აღმზრდელს, სსრ კავშირის დამსახურებულ მწვრთნელს ი. მანაენკოს.

— დღეს მსოფლიოში ბევრი თანაბარი ძალის მოფარიკავე ქალია, — ამბობს ზაბელინა. — ამას პირადი ტურნირის საფინალო ექვსეულის შემადგენლობაც მოწმობს. იგი ინტერნაციონალური იყო. ფინალში იბრძოდნენ სახელგანთქმული რუმინელი მოფარიკავე ოლგა საბო, ახალგაზრდა ფრანგი მარია დეპეტრისი, უნგრელი ილდიკო ბობიში, მსოფლიოს მრავალგზის ჩემპიონი ჰაიდი შმიდი (გფრ). ყველაზე საშიში მეტოქე იყო გამოცდილი იტალიელი მოფარიკავე ანტონელა რანიო. სწორედ მასთან ორთაბრძოლაში მოვიპოვე ჩემპიონობა. მაგრამ ტურნირის ყველაზე რთული მომენტი ჩემთვის გერმანელ შმიდთან შეხვედრა გახლდათ. მასთან ფარიკაობა მუდამ მიჭირს, რადგან შმიდი მარცხენა ხელით იბრძვის. უფრო ხშირად ვაგებ ხოლმე. ახლაც ასე მოხდა. უკვე პირველსავე ფინალურ ბრძოლაში.

მალე მრისხანე მოფარიკავის სახელს დაიგდებს 20 წლის ბობიში. შარშან მან—მოსკოვის ჩემპიონატის დებიუტანტმა — ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა, ახლა კი გუნდური პირველობის ნამდვილი გმირი გახლდათ: ბობიშმა მოუგო საბჭოთა სპორტსმენს ტ. სამუსენკოს და ამ მოგებამ გადაწყვიტა ოქროს მედლის ბედი. უნგრეთის გუნდმა დაამარცხა საბჭოთა ნაკრები და რევანში აიღო შარშანდელი წაგების გამო. სამწუხაროდ, პირადი ტურნირის ფინალში არ გამოდიოდნენ სხვა საბჭოთა მოფარიკავე ქალები — მსოფლიოს შარშანდელი ჩემპიონი სამუსენკო, ექს-ჩემპიონები გოროხოვა და რასტვოროვა.

ჩემპიონის მეოთხე ტიტული დაშნით მოფარიკავეთა ტურნირში დაისაკუთრა ალექსი ნიკანჩიკოვმა. მისი სპორტული გზა ძალიან საინტერესოა. ნიკანჩიკოვი კარგა ხანია გამოდის საფარიკაო ბილიკზე, მაგრამ სსრ კავშირის ჩემპიონობაც კი ვერასოდეს მოიპოვა. და მუდამ სულ ცოტა უკლდა გამარჯვებას. „მარად მეორეც“ კი შეარქვეს ამ უიღბლობის გამო. მაგრამ მინსკის პედაგოგიური ინსტიტუტის ასპირანტმა, 26 წლის ნიკანჩიკოვმა შარშან დაამტკიცა, რომ მისი ოსტატობა საკმაოდ მომწიფდა, ხასიათი კი ახლა უფრო მტკიცე და მებრძოლი აქვს. ალექსიმ მოსკოვში ოქრო მოიხვეჭა, მონრეალში კი დაამყარა კიდევ ერთი რეკორდი: დაშნით მოფარიკავეთა ტურნირების ისტორიაში მან პირველმა მოიპოვა ზედიზედ მეორედ ჩემპიონის სახელი.

— შარშანდელ მსოფლიო პირველობაში გამარჯვების შემდეგ ვიგრძენი, რომ ყველაზე ძლიერი მეტოქეების დამარცხება შემიძლია, — მითხრა ტურნირის შემდეგ ნიკანჩიკოვმა. — გაჩნდა მეტი სპორტული ჟინი, სიმტკიცე. მონრეალის ფიცარნაგზე უკვე მწამდა ჩემი ძალისა და ფინალშიც შეუფერხებლად გავედი. რა თქმა უნდა, ყველაფერი ასე იოლად არ მომხდარა. ვებრძოდი ისეთ ოსტატებს, როგორიც არიან მსოფლიოს ყოფილი ჩემპიონი, ავსტრიელი ლოშერტი და ფრანგი ბროდენი, ჩემი ამხანაგები, სსრ კავშირის ნაკრების წევრები, ოლიმპიური ჩემპიონი კრისი, კოსტავა და სხვები. და მაინც, მწამდა საკუთარი შესაძლებლობისა.

მიხარია, რომ მე და ჩემმა ამხანაგებმა გუნდური გამარჯვებაც მოვიპოვეთ დაშნით მოფარიკავეთა ტურნირში. ასეთი წარმატება პირველია ჩვენთვის, მაგრამ გამარჯვების გზას დასაბამი დაედო. ახლა დაშნით მოფარიკავეები არაფრით არ ჩამოვრჩებით რაპირის და ესპადრონის საბჭოთა ოსტატებს.

ი. ობრაზცოვი.

ფინალში

კიევი, 25 ივლისი (დეპეშით, ჩვენი სპეც. კორ.). აქ გრძელდება „ბურევესტნიკის“ ცენტრალური საბჭოს პირველობა რეგბიში. თბილისის უნივერსიტეტის გუნდმა კარგად ჩაატარა წინასწარი შეჯიბრებები, ბოლო შეხვედრა მოიგო (16:3) და ფინალში მონაწილეობის უფლება მოიპოვა.

IV ტურის სხვა შეხვედრებიდან აღსანიშნავია ვორონეჟელთა გამარჯვება ტაგანროგის გუნდთან — 14:8. მოსკოვის უმაღლესი ტექნიკური სასწავლებლის რეგბისტებმა ძნელ ბრძოლაში სძლიეს ლენინგრადელ სპორტსმენებს — 12:8. სამაგიეროდ, მოსკოვის საავიაციო ინსტიტუტისა და მოსკოვის სავეტერინარო აკადემიის გუნდების მატჩში პირველთა უპირატესობა იმდენად აშკარა იყო, რომ მათ 30 ქულა მოიპოვეს, ხოლო მეტოქეთ ერთი ბურთის გატანის საშუალებაც არ მისცეს.

ა. ქუსიკაშვილი,
თბილისის უნივერსიტეტის გუნდის მწვრთნელი.

▲ **ოქროს ქვიშა.** ბულგარეთის მოცურავეთა მარათონში (18 კმ) ყველას აჯობა ბ. გეორგიევმა — 4:44.55. ეს შედეგი ქვეყნის ახალი რეკორდია. ქალებში ამავე მანძილზე I ადგილი დაიკავა ლ. ლაზაროვამ—6:24.55. სულ ტურნირში მონაწილეობდა 24 სპორტსმენი, მათგან სამმა ფინიშამდე ვერ მიაღწია.

გულრიფშის ილიჩის სახელობის საბჭოთა მეურნეობაში მოაწყვეს ფეხბურთის, ფრენბურთისა და კალათბურთის მოედნები. მაგრამ აქაურ სპორტის მესვეურებს ყურადღებიდან „გამორჩათ“, რომ კალათბურთის ფარი გასაკეთებელია. ამიტომ უკვე 6 თვეა, რაც ასე გამოიყურება კალათბურთის მოედანი.

ვ. ჯალაღონია.
(ჩვენი კორ.).

გულრიფში.

ბათუმის საერთაშორისო...

ბათუმის ტურნირში ასუჯრიან შაშში განვლილია 5 ტური. V ტურის შეხვედრები ჩატარდა სოფელ ახალშენის კალინინის სახელობის კოლმეურნეობის კულტურის სახლში. შეჯიბრების დაწყებამდე შაშის ოსტატები ესაუბრნენ სოფლის მშრომელებს, კოლმეურნეობის თავმჯდომარეს — სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატს ა. ვერძაძეს. სასოფლო-სამეურნეო არტელის გამგეობამ დააწესა 2 პრიზი: საბჭოთა და უცხოელი მოშაშეებისთვის, რომლებიც ყველაზე ადრე მოიპოვებდნენ გამარჯვებას აღნიშნულ ტურში

ტურნირის უხუცესმა მონაწილემ ფერლეინმა (ბელგია) ახალგაზრდული ენერგიით შეუტია ოდესელ დუკლერს და პირველი წაგების სიმწარე განაცდევინა. საბჭოთა მოშაშეთაგან პრიზის მფლობელი გახდა მინსკელი შაველი, რომელმაც დაამარცხა იტალიელი ფანელი.

მაყურებელთა მოწონება დაიმსახურა ტურნირის ყველაზე ახალგაზრდა მოთამაშემ — ჰოლანდიელმა სეიბრანდსმა, რომელმაც ლამაზი გამარჯვება მოიპოვა თავის თანამემამულე ფარკერვისერთან.

სოხუმელმა ბარამიძემ II, III და IV ტურებში წააგო კაპლანთან, სეიბრანდსთან და განტვარგთან, V ტურში კი მისი შეხვედრა ბრონსტრინგთან ყაიმით დამთავრდა.

5 ტურის შემდეგ ტურნირის ერთპიროვნული ლიდერი გახდა სეიბრანდსი — 4,5 ქულა 5-დან. ანდრეიკოს (რიგა), კაპლანს (კიევი) და განტვარგს (მინსკი) 3,5 ქულა აქვთ თვითეულს, ამასთან, ანდრეიკოსა და კაპლანს თითო თამაშით ნაკლები აქვთ ჩატარებული.

გ. ჭანტურია.
(ჩვენი სპეც. კორ.).

რედაქტორი მ. კაკაბაძე.

ИНДЕКС 66448 საქ. კპ ცკ-ის გამომცემლობის პოლიგრაფკომბინატი, თბილისი, ლენინის ქ. № 14. 4 უე 04120